2 అభ్యాసాలు - స్వభావం - నిర్వహణ

© SCERT not to be republished

భాషాపరంగా నిర్ధారించిన సామర్థ్యాలను పెంపొందించడమే బోధన యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం. పిలలు అభ్యసన సన్నివేశాలలో పాల్గొనేలా తగు అభ్యసన అనుభవాలను, తగిన అవకాశాలను కల్పించాలి. ఇందుకోసం ఉపాధ్యాయుడు వివిధ సామర్థ్యాల సాధనకు విభిన్న వ్యూహాలను సిద్ధం చేసుకొని తరగతి బోధన జరపాలి. ప్రతి పాఠంలో **'ఇవి చేయండి'** శీర్షికతో సామర్థ్యాల ఆధారంగా అభ్యాసాలు, సూచనలు ఉన్నాయి. అభ్యాసాలు పిల్లలు సొంతంగా చేయడంవల్ల, ఏ మేరకు చేయగల్గుతున్నారో, ఎలా నేర్చుకుంటారో అంచనా వేయడానికి తోడ్పడతాయి. అందుకే RTE 2009 ప్రతి విద్యార్థికీ సామర్థ్యాల సాధనను కొలమానంగా నిర్ణయించింది. నిరంతర సమగ్రమూల్యాంకనానికి ఈ సామర్థ్యాధారిత అభ్యాసాలు తోడ్పడేలా రూపొందించారు.

పాఠం అంటే కేవలం విషయాన్ని అందించడానికి పరిమితం కాదు. పాఠంలోని విషయావగాహనతోపాటు భాషా సామర్థ్యాల సాధనకోసం చేర్చిన అభ్యాసాలను కూడా సాధన చేయాల్సి ఉంటుంది. అభ్యాసాల సాధనకు తద్వారా భాషాసామర్థ్యాలను పొందడానికి పాఠ్యాంశం ఒక సాధనంగా తోడ్పడుతుంది. కింది అంశాల గురించి ఆలోచించండి.

- ***4,5 తరగతులకు నిర్దేశించిన సామర్థ్యాలు ఏవి?***
- ***వీటి సాధనకు పాఠ్యపుస్తకంలో చేపట్టిన చర్యలు ఏవి?***
- ***అభ్యాసాల స్వభావం ఎలా ఉంది?***

పాఠ్యపుస్తకంలోని అభ్యాసాల గురించి, పై పట్టికలోని ప్రశ్నల గురించి అవగాహన పొందడానికి. పాఠ్యపుస్తకంలోని కొన్ని అభ్యాసాలను పరిశీలించండి.

- *పాఠం పేరు వినగానే మీకేమనిపించింది? చదివిన తరువాత మీకెలా అనిపించింది?*
- *మీ తరగతిలో ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఆనందంగా ఉండేవాళ్ళు ఎవరు? చిరచిరలాడుతూ కోపంతో ఉండేవాళ్ళు ఎవరు?*
- *పాఠం చదవండి, కథలోని పాత్రలు, అవి మనుషులతో పడుతున్న బాధలను పట్టికలో రాయండి.*
- *కింది పేరాను చదవండి సరైన సమాధానాలు గుర్తించండి.*
- *రమ్య తన గుర్రం బొమ్మకు అలంకరణ చేసిందికదా! నీకిష్టమైన బొమ్మకు నీవు ఏవిధంగా అలంకరిస్తావు?*
- *రామన్న స్థానంలో మీరే ఉంటే ఏం చేస్తారో రాయండి.*

- *పాఠంలో వచ్చిన పాత్రల పేర్లు వాటితో సంబంధం ఉన్న పదాలను రాయండి. వాటిని ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.*
- *జ్యోత్స్న ప్రత్యేకతలు కలిగిన అమ్మాయి. మీ స్నేహితులలో కూడా ఏవో కొన్ని ప్రత్యేకతలు ఉంటాయి. వాటిని పట్టికలో రాయండి.*
- *పాఠాన్ని సంభాషణ రూపంలో రాయండి. నాటకీకరణ చేయండి.*
- *పాఠం ఆధారంగా చెట్లను పెంచడం, విద్యుత్ పొదుపు, రోడ్డు, పక్షుల గురించి నినాదాలు రాయండి.*
- *మనకు గాయమైతే ఎలా బాధపడతామో, పక్షులను రాళ్ళతో కొట్టినపుడు, చెట్లను నరికినపుడు అవికూడా ఎంతో బాధపడతాయి తెలుసా! కాబట్టి వాటిపట్ల మన ప్రవర్తన ఎలా ఉండాలో రాయండి.*
- *ఇతర మతాలకు చెందిన మీ మిత్రులు ఏఏ పండుగలను జరుపుకొంటారో తెలుసుకోండి. ఆ పండుగల విశేషాలను అభినందిస్తూ గ్రీటింగ్ కార్డు తయారుచేయండి.*
- వాక్యాలను చదవండి. కర్తముందు విశేషణ పదాలు చేర్చి రాయండి.
- వాక్యాలను చదవండి. క్రియాపదాలను పట్టికలో రాయండి.

పై ఉదాహరణలు పరిశీలించారు కదా! ఇవి ఏయే సామర్థ్యాలు సాధించడానికి తోడ్పడతాయి ? వీటి స్వభావం ఎలా ఉంది?

పై అభ్యాసాలను పరిశీలిస్తే అవి కింది సామర్థ్యాలను సాధించడానికి తోడ్పడుతాయని తెలుసుకోవచ్చు.

1) వినడం – మాట్లాడడం
2) చదవడం – అర్థం చేసుకొని చెప్పడం
3) రాయడం (స్వీయరచన)
4) పదజాలం
5) సృజనాత్మకత
6) ప్రశంస
7) భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

అట్లే పై అభ్యాసాలను విశ్లేషిస్తే వాటి స్వభావాలను కూడా మనం గ్రహించవచ్చు. వాటి స్వభావాలను గమనించండి.

- ఆలోచింపజేసేవిగా ఉన్నాయి.
- బహుళ సమాధానాలు వచ్చేవిగా ఉన్నాయి.
- స్వీయ అనుభవాలను పంచుకొనేవిగా ఉన్నాయి.
- సృజనాత్మకత, కల్పనాశక్తికి అవకాశం ఇచ్చేవిగా ఉన్నాయి.
- పిల్లలకు ఆసక్తిని కల్గించేవిగా ఉన్నాయి.
- సవాలును కలిగించేవిగా ఉన్నాయి.
- స్వయం అధ్యయనానికి అవకాశం కల్గించేవిగా ఉన్నాయి.
- దైనందిన జీవితానికి అన్వయించేవిగా ఉన్నాయి.
- సొంతంగా చేసేవిగా అభ్యాసాలున్నాయి.
- భాషాసామర్థ్యాలను పెంపొందించడానికి అనుకూలంగా ఉన్నాయి.
- జట్టులో పనిచేయడానికి వీలుగా ఉన్నాయి.
- తోటి వారిద్వారా నేర్చుకోవడానికి వీలుగా ఉన్నాయి.
- స్వేచ్ఛగా వ్యక్తీకరించడానికి అనుకూలంగా ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు ఒక్కో సామర్థ్యం, దాని స్వభావం, దాన్ని తరగతిగదిలో ఎలా నిర్వహించాలో చూద్దాం.

© SCERT not to be republished

1. వినడం - ఆలోచించి చెప్పడం :

భాషా సామర్థ్యాలలో వినడం, మాట్లాడటం చాలా ముఖ్యమైనవి. వీటిని ప్రాథమిక నైపుణ్యాలుగా భావిస్తున్నాం. కాని బడికి రాక ముందే పిల్లలు వినడం - ఆలోచించి చెప్పే / మాట్లాడే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటారు. బడిలో చేరిన తర్వాత స్వేచ్ఛగా మాట్లాడడం, ఆత్మవిశ్వాసంతో మాట్లాడడం, సూటిగా మాట్లాడడం, సందర్భోచితంగా మాట్లాడడం, సరైన పదజాలంతో అర్థవంతంగా వినసొంపుగా మాట్లాడడం గురించి అభ్యసించాలి. అట్లే విన్నదాన్ని అర్థం చేసుకొని తమ అనుభవాలను జోడించి, ఆలోచించి తగురీతిలో మాట్లాడగలగాలి. ఆలోచించి మాట్లాడవలసిన అవసరాన్ని కల్పించడం ద్వారా పిల్లలు విషయాన్ని వినడం పట్ల ఏకాగ్రత చూపుతారు.

పాఠ్యపుస్తకంలోని వినడం ఆలోచించి చెప్పడం కింద ఉన్న ప్రశ్నలను పరిశీలించండి. అవి ఎటువంటి స్వభావాన్ని కలిగి ఉన్నాయో చెప్పండి.

కింది ప్రశ్నలను గమనించండి.

- *గేయం దేని గురించి చెబుతుంది ?*
- *కథలో మీకు నచ్చిన సంఘటన ఏది ?*
- *పార్వతీ దేవి వినాయకుని బొమ్మను నలుగు పిండితో చేసిందని కథలో ఉంది కదా! మీరైతే పిండితో ఏయే బొమ్మలు తయారు చేస్తారో చెప్పండి!*
- *"తెల్లమొహం" వేయడమంటే ఏమిటి? ఈ పదబంధాన్ని ఎప్పుడెప్పుడు వాడుతారో చెప్పండి.*
- *ప్రజ్ఞతో కాగితపు సంచులు తమ గురించి మాట్లాడాయి కదా! అట్లాగే పక్షులైతే తమ గురించి ఏం మాట్లాడి ఉంటాయో ఊహించి చెప్పండి.*
- *గోపి తన ఇంటికి వెళ్ళిన తరువాత తనకు ఎదురైన సంఘటనలను ఏమని చెప్పి ఉంటాడో ఊహించి చెప్పండి.*
- *పాఠంలోని చిత్రం చూడండి ఏం జరుగుతుందో చెప్పండి.*
- *కథ విన్న మీరు నవ్వుకున్నారు కదా! మీకు నవ్వు తెప్పించిన సంఘటనలు ఏమేమి ఉన్నాయి? చెప్పండి.*
- *ఉత్తరాలు రాసే వారి సంఖ్య బాగా తగ్గడానికి కారణాలు చెప్పండి.*
- *గేయాన్ని రాగయుక్తంగా పాడండి, అభినయం చేయండి.*
- *'బాల తిమ్మరుసు' కథను మీ సొంత మాటల్లో చెప్పండి.*

పైన ఉన్న ప్రశ్నల స్వభావం ఎలా ఉందో విశ్లేషించండి.

- **స్వభావం:- పై ప్రశ్నలను విశ్లేషిస్తే కింది అంశాలు బోధపడతాయి.**
  - ఆలోచనాత్మకమైన సమాధానాలిచ్చేవిగా ఉన్నాయి.
  - చర్చల్లో పాల్గొనేలా, ప్రతిస్పందించేలా ఉన్నాయి.
  - అనేక రకాల సమాధానాలు చెప్పగలిగే విధంగా ఉన్నాయి.
  - పిల్లలు ఊహించడానికి అవకాశం కల్పించేవిగా ఉన్నాయి.
  - చిత్రాలను నిశితంగా పరిశీలించేవిగా ఉన్నాయి.
  - స్వీయ అనుభవాలను సొంతమాటల్లో చెప్పేవిగా ఉండడం.
  - పాఠాలపై స్వీయ అభిప్రాయం వ్యక్తం చేసేవిగా ఉన్నాయి.

© SCERT not to be republished

"వినడం – ఆలోచించి చెప్పడం" అభ్యాసాన్ని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?

- వినడం – ఆలోచించి చెప్పడం గురించిన ఏ కృత్యమైనా **పూర్తి తరగతి కృత్యంగా** నిర్వహించాలి.
- వృత్తాకారంలో విద్యార్థులను కూర్చోబెట్టి ఉపాధ్యాయుడు కూడా పిల్లల మధ్య కూర్చోవాలి.
- అభ్యాసంలోని ప్రశ్నలలో ఒక్కోప్రశ్న అడగాలి. ఒక ప్రశ్న గురించి పిల్లలందరితో మాట్లాడించాలి.
- పిల్లలు చెప్పిన విషయాన్ని ఆమోదించాలి. ఖండించరాదు.
- పిల్లలు తమ అనుభవాలను, అభిప్రాయాలను జోడించి చెప్పేలా ప్రోత్సహించాలి.
- పిల్లలు అనేక రకాలైన సమాధానాలు చెప్పేవిధంగా ప్రశ్నలు అడగాలి.
- పిల్లల సమాధానాలను క్రోడీకరించి ముగింపు / సమాధానం చెప్పించాలి / చెప్పాలి.
- బోధించేటప్పుడు గేయాలు/పద్యాలను రాగయుక్తంగా పాడమనాలి.
- తరగతిలో పిల్లల భాగస్వామ్యం అధికంగా ఉండేలా ఉపాధ్యాయుడు మార్గదర్శిలా ఉండాలి.
- అందరూ మాట్లాడేలా, చర్చల్లో పాల్గొనేలా ప్రోత్సహించాలి. అవకాశాలు ఇవ్వాలి.
- వినడం–మాట్లాడడం అభ్యాసాన్ని కూడా నిర్వహించడానికి ఒక పీరియడ్‌ను ప్రత్యేకంగా కేటాయించుకోవాలి. ఆ పీరియడ్‌లో నిర్వహించాలి.

2. ధారాళంగా చదవడం, అర్థం చేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

ముద్రిత అంశాలను వేటినైనా పిల్లలు ధారాళంగా స్పష్టమైన ఉచ్చారణతో చదవగలగాలి. చదివిన అంశం గురించి అర్థంచేసుకొని చెప్పగలగాలి, రాయగలగాలి. భాషాభ్యసనం యొక్క ముఖ్యలక్ష్యం పిల్లలను భాషాభిమానులుగా, స్వతంత్ర పాఠకులుగా తయారుచేయడం. కాబట్టి పిల్లల్లో చదివే అలవాటును పెంపొందించడం కోసం పాఠ్యపుస్తకంలోని అభ్యాసాలు తోడ్పడాలి.

పాఠశాల పిల్లల పఠనాభిరుచిని ఉన్నత శ్రేణికి తీసుకొని వెళ్లాలి. పఠనావగాహనను పెంపొందించాలి. విభిన్న ప్రక్రియలతో కూడిన పాఠాలను పిల్లలకు పరిచయం చేయడం వైవిధ్య భరితమైన అభ్యాసాల వల్ల వారు పాఠ్యపుస్తకాలకతీతమైన ప్రగతిని సాధిస్తారు. ఇలా చదవడంపై పట్టుకల్గిన పిల్లలే తప్పుల్లేకుండా రాయగల్గుతారు. చక్కటి పదాలను సందర్భోచితంగా మాట్లాడడంలో లేదా రాయడంలో వినియోగిస్తారు.

- ***ధారాళంగా చదవడం, అర్థం చేసుకొని చెప్పడం, రాయడానికి సంబంధించిన అభ్యాసాలను పాఠ్యపుస్తకంలో పరిశీలించండి. ఎన్ని రకాల అభ్యాసాలు ఉన్నాయి తెల్పండి.***
- ***వీటిద్వారా పిల్లల్లో ఏవిధమైన పఠన సామర్థ్యం వృద్ధి చెందుతుంది?***
- ***తరగతి గదిలో వీటిని ఎలా నిర్వహించాలి?***

పై అభ్యాసాలను అర్థం చేసుకోవడానికి కింది అభ్యాసాలను చదవండి ఆలోచించండి.

అభ్యాసాలు :-

- ***పాఠాన్ని చదవండి, కవి వేటిని వేటితో పోల్చాడో జతపరచండి.***
- ***వాక్యాలను చదవండి, వాటికి సంబంధించిన గేయంలోని పాదాల కింద గీత గీయండి.***
- ***పదాలు చదవండి, ఆ పదాలతో వచ్చే వాక్యాలు పాఠంలో ఎక్కడున్నాయో గుర్తించండి. ఆ వాక్యాల కింద గీత గీయండి. ఆ వాక్యాల అర్థం చెప్పండి.***

- *యాదయ్యతో ఎవరెవరు ఎలా ప్రవర్తించారు? పాఠం చదివి చెప్పండి / రాయండి.*
- *పాఠం ఆధారంగా వాక్యాలు తప్పో, ఒప్పో గుర్తించండి.*
- *పాఠం చదివి ఇచ్చిన వాక్యాలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారో తెల్పండి / రాయండి.*
- *గేయం ఆధారంగా పదాలను సరైన క్రమంలో రాయండి.*
- *గేయం చదవండి, సీతాకోక చిలుకలు ఎవరి నుండి ఏమేమి తెచ్చుకున్నాయో రాయండి.*

పైన ఉన్న అంశాల స్వభావాన్ని విశ్లేషించండి.

చదవడానికి సంబంధించిన పై ప్రశ్నలను విశ్లేషిస్తే కింది విషయాలు బోధపడతాయి.

స్వభావం :

- పిల్లలతో పాఠాన్ని మళ్ళీ మళ్ళీ చదివించేలా ఉన్నాయి.
- చదివిన పాఠం ఎంతమాత్రం అర్థమైందో తెలుసుకొనేలా ఉన్నాయి.
- పాఠంలోని పాత్రల మధ్య సంభాషణలను గుర్తుచేసుకొనేలా ఉన్నాయి.
- పాఠం ఆధారంగా తప్పు ఒప్పులను నిర్ణయించేలా ఉన్నాయి.

"ధారాళంగా చదవడం, అర్థం చేసుకొని చెప్పడం, రాయడం" అభ్యాసాన్ని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?

- చదవడం కోసం ఇచ్చిన కృత్యాలు పూర్తి తరగతి గది కృత్యంగా లేదా వ్యక్తిగతంగా లేదా జట్టు కృత్యంగా అభ్యాసాల కాఠిన్యత స్థాయిని బట్టి నిర్వహించాలి.
- ప్రతి అభ్యాసాన్ని పిల్లలతో మొదట వ్యక్తిగతంగా చదివించాలి. ఏం చేయాలో పిల్లలతోనే చెప్పించాలి.
- పాఠంలో గుర్తించేవి, పిల్లలతో వ్యక్తిగతంగా చేయించడానికి ముందు ఎలా చేయాలో సూచనలు ఇచ్చి అవగాహన చేయించాలి.
- తప్పొప్పులను గుర్తించడం, జతపరచడం, ఎవరు ఎవరితో అన్నారు వంటి అభ్యాసాలను పూర్తితరగతిలో అడగాలి. పిల్లలు చెప్పినది బోర్డుపై రాయాలి. పుస్తకాలలో రాసుకోమనాలి. చర్చించిన తర్వాత జట్లులోగాని వ్యక్తిగతంగా గాని రాయించాలి.
- మొదటి 45 నిమిషాలలో అవగాహన కల్పించేలా కృత్యాల నిర్వహణ జరగాలి. రెండవ 45 ని॥లో పిల్లలు వ్యక్తిగతంగా రాయించాలి.

3. ఆలోచించి సొంత మాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

రాయడమంటే తప్పుల్లేకుండా రాయడం మాత్రమే కాదు. తాను విన్న లేదా చదివిన లేదా తెల్సిన విషయానికి తన అభిప్రాయం జోడించి సొంతంగా రాస్తేనే దాన్ని రాయడంగా భావించాలి. రాయడంలో పిల్లలు అంశాన్ని ఒక క్రమంలో, సంపూర్ణ వాక్యాలతో అర్థవంతంగా రాయాలి. అంశానికి తగిన పదజాలాన్ని ఉపయోగించి రాయగలగాలి. భావం, వాక్యనిర్మాణం, సరైన పదజాలవినియోగం ఉపయోగించి రాసినపుడే రాయడం ఫలవంతమైనదిగా భావించాలి.

పిల్లల్లో గల ఆసక్తిని పాఠశాలల్లో ప్రేరేపించి వారు స్వేచ్ఛగా రాయడాన్ని ప్రోత్సహించాలి. తద్వారా మరింత వేగంగా రాత నేర్చుకుంటారు. ప్రాథమిక తరగతుల్లో పిల్లలు రాతలో చేసిన దోషాలపై ఎక్కువ దృష్టి పెట్టక మరింత రాయడాన్ని ప్రోత్సహిస్తూ వారి దోషాలను వారే గుర్తించేలా చేయాలి. తరగతిలో చర్చ ద్వారా సరిదిద్దాలి. పిల్లలు బాల్యంలో మాట్లాడేటప్పుడు దోషాలు దొర్లుతుంటాయి. సరైన భాషా వాతావరణంలో పాల్గొనడం ద్వారా కాలక్రమంలో వారి దోషాలను వారే సవరించుకొని చక్కగా మాట్లాడడాన్ని ఒడిసి పట్టుకొంటున్నారు. ఈ ప్రక్రియంతా సుమారు ఆరు నెలల కాలంలో చోటు చేసుకొంటుంది. ఒకటిన్నర

సంవత్సరం నుండి రెండు సంవత్సరాల వయస్సులో జరుగుతుంది. అట్లే రాయడం కూడా! పిల్లలు రాయడాన్ని ప్రోత్సహించాలి. రాయడం అలవాటైన పిల్లలతో రాయించాలి. తెల్సినవాటి గురించి, చూసిన వాటి గురించి విన్నవాటిని, చదివిన వాటి గురించి సొంతంగా రాయమనాలి. రాసిన వాటిని సరిగా ఎలా రాయవచ్చో తరగతిలో ప్రతిరోజు చర్చిస్తే కొంతకాలానికి రాయడంలో దొర్లే తప్పులను పిల్లలే తమంతట తాముగా సరిదిద్దుకొంటారు.

- ***4,5 తరగతులలో పిల్లలు వేటిని ఎలా రాయగల్గాలి?***
- ***పాఠ్యపుస్తకంలో ఇందుకోసం ఎలాంటి ప్రశ్నలు ఉన్నాయి?***
- ***వీటిని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?***

అభ్యాసాలు : పై అంశాలను అవగాహన చేసుకోడానికి కింది ప్రశ్నలను చదవండి.

- *గేయ భావాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి.*
- *పింగళి వెంకయ్యగారి గురించి సొంతమాటల్లో రాయండి.*
- *గోపిని అందరూ మంచివాడని పొగిడారు కదా! మరి మిమ్మల్ని మంచి వాళ్ళని ఇతరులు అనాలంటే మీలో ఏఏ గుణాలుండాలి.*
- *ప్రజ్ఞ కలలో కాగితపు సంచులు మాట్లాడుకుంటునట్లు చూసింది కదా! మరి వాటితో పాటు ప్లాస్టిక్ సంచులు ఉండి ఉంటే అవి ఏమి మాట్లాడేవో ఊహించి రాయండి.*
- *పిసినారి పాపయ్య స్వభావం గురించి మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.*
- *నేటి విద్యార్థులు అనుకున్నది సాధించాలంటే వాళ్ళకు ఎటువంటి లక్షణాలు ఉండాలి.*
- *కథ చదివారు కదా! పరమానందయ్య శిష్యులు ఎలాంటివారు? వాళ్ళను గురించి ఐదు వాక్యాలు రాయండి.*

పైన పేర్కొన్న అంశాలు స్వభావాన్ని విశ్లేషించండి.

స్వభావం :- పై అభ్యాసాలను విశ్లేషిస్తే వాటి స్వభావాన్ని కింది విధంగా గుర్తించవచ్చు.

- గేయ / పద్యభావాలను / సారాంశాలను సొంతంగా రాయగలిగేలా ఉండడం.
- పిల్లలు తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తంచేయడానికి రాయడం.
- ఎందుకు? ఎలా? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయగలిగేవిగా ఉండడం.
- కారణాలను ఆలోచింపజేసేవిగా ఉండడం.
- తార్కిక ఆలోచనలతో కూడిన సమాధానాలు రాయగలిగేవిగా ఉండడం.
- ఊహించి రాయడం.
- ఇష్టమైన అంశాలను గురించి సొంత మాటల్లో రాయడం.
- విశ్లేషణతో కూడిన సమాధానాలు రాయడానికి అనుకూలంగా ఉండడం.
- పాత్రల సమస్యలకు తగిన పరిష్కారాలు సూచించేవిగా ఉండడం మొదలగునవి.

స్వీయరచన అభ్యాసాన్ని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?

- తరగతి గదిలో స్వీయరచన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాసే ముందు పూర్తి తరగతి కృత్యంగా ప్రశ్నలపై చర్చ నిర్వహించాలి.
- ముందుగా ప్రశ్నల్ని నల్లబల్లపై రాయాలి. పిల్లల్ని ప్రశ్నలను చదవమనాలి.
- ఒక్కో ప్రశ్నను తీసుకుని పిల్లలతో మాట్లాడించాలి. అనుబంధ ప్రశ్నలు వేస్తూ సమాధానాన్ని రాబట్టాలి.

© SCERT not to be republished

- ఇలా మేధోమథనం ద్వారా ప్రశ్నలను గురించి చర్చించాలి. జవాబుకు సంబంధించిన కీలకపదాలను నల్లబల్లపై రాయాలి.
- పిల్లలను జట్లుగా చేసినప్పుడు ప్రశ్నల సమాధానాలు తోటి పిల్లలతో చర్చించుకొంటూ రాయమనాలి.
- జట్లలో పనిచేస్తున్న సమయంలో ఉపాధ్యాయుడు అందరూ పాల్గొనేలా చూడాలి. అవసరమైనచోట సహకరించాలి.
- పిల్లలు చేసిన జట్టు పనిని ప్రదర్శింపజేయాలి.
- పిల్లలు రాసిన సమాధానాలను సరిచేయాలి. (ఎడిటింగ్) ఇందుకోసం పిల్లల్లో ఎవరైనా రాసిన సమాధానాన్ని లేదా ఏదైనా జట్టురాసిన సమాధానాన్ని నల్లబల్లపై లేదా చార్టుపై ఉన్నదున్నట్లుగా అంటే దోషాలతో కూడి రాయాలి. ఇలా రాసందాన్ని పూర్తి తరగతిలో చదివించాలి. దోషాలపై కింది ప్రశ్నల ద్వారా చర్చ నిర్వహించాలి.
  - భావం సరిగా రాశారా?
  - సరైన క్రమంలో రాశారా?
  - సరైన వాక్యాలు రాశారా? వాక్యాలు పూర్తిగా రాసారా? సరిగా ఉన్నాయా?
  - వాక్యాలలో పదాలు సరిగా వున్నాయా? ఉన్న పదాల స్థానంలో ఇంకా మంచి పదాలను రాయవచ్చా?
  - అక్షర దోషాలు ఏవైనా ఉన్నాయా? ఏ ఏ అక్షరాలను సరిగా రాయాలి?

ఇలా చర్చిస్తూ పిల్లలే సవరించేలా పూర్తి తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి. ఆ తర్వాత జవాబును రాయమనాలి. ఇందుకోసం మొదటి 45 నిముషాలలో ప్రశ్నల గురించి మాట్లాడించడం, జట్లలో వ్యక్తిగతంగా రాయించడం, సరిదిద్దడం జరగాలి. తర్వాత 45 నిముషాలలో పిల్లలతో వ్యక్తిగతంగా రాయించాలి.

4. పదజాలం :

భాష అంటే పదజాలసమూహం. పదజాలం ఎంత సంపాదిస్తే భాషపై అంత పట్టు పెరుగుతుంది. పదాలను అర్థవంతంగా వ్యాకరణబద్ధంగా వినియోగిస్తే భాషగా మారుతుంది. భావవినిమయం జరుగుతుంది.

విద్యార్థులకు పదజాలాన్ని సందర్భానుసారంగా వినియోగించడంపై అభ్యాసం కల్పించాలి. వివిధ సందర్భాలలో ఒకే పదం వేరు వేరుగా అర్థాలిస్తుంది. వీటిని గుర్తించి అర్థం చేసుకొనేలా ప్రోత్సహించాలి. పదజాల వినియోగంపై విద్యార్థి పట్టు సాధించినపుడే విషయాన్నైనా వినసొంపుగా, రసవత్తరంగా, వ్యక్తీకరించగలడు. సృజనాత్మకంగా, రసాత్మకంగా రాయగలరు.

- *4, 5 తరగతులలో ఏఏ పదజాలం గురించిన అభ్యాసాలు ఉన్నాయి?*
- *ఇందుకోసం ఏఏ రకాలైన అభ్యాసాలు ఉన్నాయి? ఎలా ఉన్నాయి?*
- *పిల్లలు పదజాలంలో ఏమేమి చేయగలగాలి?*
- *వీటిని తరగతిగదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?*

అభ్యాసాలు :– పై అంశాలను అవగాహన చేసుకోడానికి కింది అభ్యాసాలను పరిశీలించండి.

- *జ్యోత్స్నకు సంబంధించిన పదాలుఉన్నాయి. అల్లే మీకు సంబంధించిన పదాలు రాయండి. (Mindmaping)*
- *పుస్తకాలు, కాగితాలు, చెత్తబుట్ట, ప్లాస్టిక్, భూమి, వీటిలో ఏవైనా రెండు పదాలను ఒకే వాక్యంలో వచ్చేలా వాక్యాన్ని నిర్మించండి.*
- *తెలుగు నేలపై ప్రవహిస్తున్న నదులు గళ్ళల్లో ఉన్నాయి. వాటిని వెతికి రాయండి.*
- *సత్ప్రవర్తన వల్ల మంచిపేరు వస్తుంది. సత్ప్రవర్తన అంటే అర్థం ఏంటి? వీటికి సంబంధించిన పదాలు రాయండి.*

© SCERT not to be republished

- *కింది పదాలను సొంతవాక్యాలలో రాయండి?*

  1. పిల్లికి బిచ్చం పెట్టు, 2. రుసరుసలాడు 3. కాలికి బుద్ధిచెప్పు 4. సత్ప్రవర్తన

- *కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాల వచనాలను మార్చండి.*

  1. రహీం తాత కథ చెప్పాడు. 2. రామచిలుక పండు తిన్నది.

పైన ఉన్న అంశాల స్వభావాన్ని విశ్లేషించండి.

స్వభావం :- పై అభ్యాసాలను విశ్లేషిస్తే పదజాలం అభ్యాసాల స్వభావాన్ని కింది విధంగా గమనించవచ్చు.

- నూతన పదాల అర్థాలను గ్రహించేలా ఉన్నాయి.
- ఏఏ సందర్భాలలో ఏఏ పదాన్ని ఉపయోగించాలో తెల్పుతాయి.
- నేర్చుకున్న పదజాలంతో సొంతంగా వాక్యాలు రాసేలా ఉన్నాయి.
- సంబంధించిన పదాలు రాసేలా ఉన్నాయి.
- భాషా క్రీడలకు సంబంధించినవిగా ఉండడం మొదలగునవి.

తరగతి గదిలో పదజాలం అభ్యాసాన్ని ఎలా నిర్వహించాలి?

- పదజాలానికి సంబంధించిన అభ్యాసాలను పూర్తి తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించి అభ్యాసాలపై అవగాహన కల్పించాలి.
- అభ్యాసాల కాఠిన్యత స్థాయినిబట్టి జట్టుపనిగా కూడా నిర్వహించవచ్చు. చర్చించి సమాధానాలు రాయమనాలి.
- పిల్లలు జట్లలో రాసిన వాటిని ప్రదర్శింపజేయాలి.
- పిల్లలు చెప్పిన దాన్ని నల్లబల్లపై రాయాలి.
- అన్ని జట్లలోని వాళ్ళు చెప్పినవి కూడా నల్లబల్లపై రాయాలి.
- సమాధానాలను క్రోడీకరించాలి.
- పిల్లలు చెప్పలేకపోయిన సందర్భాలలో ఉపాధ్యాయుడు సందర్భోచిత వాక్యప్రయోగాల ద్వారా ఆపదజాలాన్ని అర్థం చేయించాలి.

5. సృజనాత్మకత :

పిల్లల్లో ఊహాశక్తి, కల్పనాశక్తి అనంతంగా ఉంటాయి. పిల్లల్లోని ఈ శక్తి వెలికితీయడానికి తగిన భాషావాతావరణాన్ని తరగతిగదుల్లో కల్పించాలి. భాష కేవలం ఒక వ్యక్తీకరణ సాధనం మాత్రమే కాదు. భాష సజీవమైనది. దానికొక లయ ఉంటుంది. దాన్ని అర్థం చేయించినప్పుడు పిల్లల్లో సృజనాత్మక ఆవిష్కరణకు వీలు కలుగుతుంది. సొంతంగా రాసే సామర్థ్యం సృజనాత్మకతకు మరింత దోహదపడుతుంది. ఈ సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ మౌఖిక రూపంలో, రాత రూపంలో మరియు ప్రదర్శన రూపంలో ఉంటుంది. స్వాభావికంగా, అంతర్లీనంగా పిల్లల్లో ఉండే సృజనాత్మకతను వెలికితీసేలా పాఠశాల తోడ్పడాలి. భాషా బోధనాలక్ష్యాలలో భాషానైపుణ్యాల సాధనతోపాటు సృజనాత్మకత, కల్పనాశక్తులు వెలికితీయడం అతి ముఖ్యమైనదిగా గుర్తించాలి.

- ***4,5 తరగతుల్లో సృజనాత్మకత కోసం ఏఏ అభ్యాసాలు ఉన్నాయి?***
- ***వీటి ద్వారా పిల్లలు ఏమేమి చేయగల్గుతారు?***
- ***వీటిని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?***

© SCERT not to be republished

అభ్యాసాలు :– పై అంశాలను అవగాహన చేసుకోడానికి కింది కృత్యాలను పరిశీలించండి.

- ***బాల తిమ్మరుసును అతని స్నేహితులు కలిశారు. వారు ఏమి మాట్లాడుకున్నారో ఊహించి సంభాషణ రాయండి.***
- ***పాఠం ఆధారంగా చిత్రం గీయండి, రంగులు వేయండి, చిత్రం గురించి రాయండి.***
- ***గేయాన్ని పొడిగించండి.***
- ***మీ చుట్టుపక్కల దొరికే పూలతో బొకే తయారు చేసి మీ ఉపాధ్యాయులకు /పెద్దలకు / మిత్రులకు / పాఠశాలలకు వచ్చిన అతిథులకు ఇవ్వండి.***
- ***బంక మట్టితో మీకు నచ్చిన బొమ్మను అందంగా తయారు చేయండి. ఎలా తయారు చేశారో చెప్పండి.***
- ***చెట్టు, రోడ్డు, స్తంభం తాము కదలలేమని బాధపడ్డాయి కదా! ఒక వేళ వాటికి కదల గలిగే శక్తి వస్తే అవి ఏమి చేస్తాయో నాటకీకరణ చేయండి.***

పైన ఉన్న కృత్యాల స్వభావాన్ని విశ్లేషించండి.

స్వభావం :– పై కృత్యాలను విశ్లేషిస్తే సృజనాత్మక అభ్యాసాల స్వభావాన్ని కింది విధంగా అర్థంచేసుకోవచ్చు.

- మౌఖిక, లిఖిత, ప్రదర్శనా రూపాల్లో ఉండడం.
- సృజనాత్మకంగా ఆలోచించేలా ఉండడం.
- తమ ఆలోచనలను, అనుభవాలను జోడించి చెప్పేలా ఉండడం.
- నాటకీకరణ చేయడానికి అనుకూలంగా ఉండడం.
- ఊహించి చెప్పగలిగేలా ఉండడం.
- వివిధ భాషా వ్యవహార రూపాలు / ప్రక్రియల్లో ఉండడం.
- జట్లలో చేసేవిగా ఉండడం, వ్యక్తిగతంగా చేసేవిగా ఉండడం.
- తోటి వారిద్వారా, సమాజ సభ్యులద్వారా నేర్చుకునే అవకాశం ఉండడం.
- మౌఖిక, లేఖన సామర్థ్యాల వృద్ధికి తోడ్పడేలా ఉండడం.
- పాల్గొనేలా, ఆనందించేలా, స్వయం అభ్యసనానికి తోడ్పడేలా ఉండడం.
- ఒక వ్యవహార రూపంలోని అంశాన్ని మరొక వ్యవహార రూపంలోకి మార్చడం మొదలగునవి.

సృజనాత్మకత అభ్యాసాలను తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?

- ఈ సామర్థ్యాన్ని మొదట పూర్తి తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి. తగిన సూచనలు ఇవ్వాలి.
- ఇచ్చిన అంశంపై ఆలోచింపజేసి స్వేచ్ఛగా ప్రతిఒక్కరూ చెప్పేలా ప్రోత్సహించాలి.
- అవసరమైనచోట ఆధారాలను ఇచ్చి ఆలోచింపజేయాలి. అవగాహన కల్పించాలి.
- తర్వాత పిల్లలను విభజించాలి. జట్లలో చర్చించమనాలి. రాయమనాలి.
- జట్లలో చేసిన పనులను ప్రదర్శింపజేయాలి.
- వీటిని ప్రదర్శిస్తున్నపుడు ఉపాధ్యాయుడు పూర్తి తరగతిలో చర్చ నిర్వహించడం ద్వారా సలహాలు, సూచనలు అందజేయాలి.
- రాసిన సృజనాత్మక అంశాన్ని సరిచేయాలి. "స్వీయరచన" ప్రశ్నలను సరిదిద్దిన విధంగా పూర్తి తరగతిలో నిర్వహించాలి.
- తర్వాత వ్యక్తిగతంగా రాయమనాలి. పిల్లలు రాసిన వాటిని సంకలనం చేసి **'మా సృజనాత్మకత'** అని ఒక పుస్తకంలా తయారుచేయాలి.

© SCERT not to be republished

- ప్రతీ పాఠానికి పిల్లలు రాసిన సృజనాత్మక అంశాలతో ఒక పుస్తక సంకలనం తయారుచేయాలి. దీన్ని తరగతి గదిలో ప్రదర్శించాలి.
- వీటిని నిర్వహించడానికి మొదటి 45 నిమిషాలలో అవగాహన కల్పించడం, జట్లలో రాయించడం, సరిదిద్దడం జరగాలి.
- తర్వాత 45 నిమిషాలలో పిల్లలతో వ్యక్తిగతంగా రాయించాలి.

6. ప్రశంస

విద్యార్థులలో సానుకూల దృక్పథాన్ని అలవర్చడానికి తగువిధంగా స్పందించడానికి ఈ సామర్థ్యం ఎంతగానో దోహదపడుతుంది. జంతువులు, మొక్కలపట్ల పిల్లలు సానుభూతిని కలిగి ఉండడంతోపాటు. ప్రత్యేక అవసరాలు కల్గిన పిల్లలు, ముసలివాళ్ళకు తగిన సహాయం, సహకారం చేయగలిగేలా తయారవ్వాలి. అదే మాదిరిగా ఇతర భాషలు, సంస్కృతులు, పండుగలు, సాంప్రదాయాలను గౌరవించేలా, గొప్పదనాన్ని గుర్తించి అభినందించే వైఖరి పిల్లల్లో పెంపొందేలా చూడాలి. పిల్లలు ఎదుటివారిలోని గొప్పదనాన్ని గురించి ప్రశంసించాలి. దీనివల్ల విలువలతో కూడిన వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం రూపుదిద్దుకొంటుంది.

- ***4,5 తరగతుల్లో ప్రశంస గురించి ఏఏ అభ్యాసాలు ఉన్నాయి?***
- ***పిల్లలు ఏఏ ప్రశంస అంశాలు చేయగలగాలి?***
- ***వీటిని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?***

పై అంశాలను అర్థంచేసుకోడానికి పాఠ్యంశంలోని కొన్ని అభ్యాసాలను పరిశీలిద్దాం :

- ***పరమానందయ్యగారి శిష్యులు అమాయకులు కదా! మరి అటువంటి అమాయకులు మనకు ఎదురైతే వారి పట్ల మనం ఎలా ప్రవర్తించాలో చెప్పండి.***
- ***మన దేశం కోసం ఎందరో మహావీరులు, గొప్పవాళ్ళు తమ జీవితాలను త్యాగం చేశారు వీరి గొప్పదనం వల్ల మనకు స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించింది. వారి గొప్పదనాన్ని ప్రశంశిస్తూ ఒక పేరా రాయండి.***
- ***పాఠంలోని పద్యాలను పాడారు కదా! బాగా పాడిన వారిని మీరు ఎలా మెచ్చుకుంటారు?***
- ***గోపి తన దగ్గర ఉన్న కర్ర చక్రం, మట్టిపాత్ర, రొట్టె, కంబళి ఇలా అన్నింటిని అవసరమైన వారికి ఇచ్చేశాడు కదా! ఇలా మీరుకూడా అవసరం పడిన వారికి మీ దగ్గర ఉన్నవి ఏమేమి ఇస్తారు?***
- ***ఇర్ఫాన్ ఇంట్లో రంజాన్ మాసం సందర్భంగా ఇఫ్తార్‌విందు ఏర్పాటు చేస్తే రక్షిత్ వెళ్లాడు. అతన్ని చాలా ప్రేమగా పలకరించి పండ్లు, హలీం పెట్టారు. రక్షిత్ ఇర్ఫాన్‌కు కృతజ్ఞతలు చెప్పారు. మరుసటి రోజు ఈ విషయం బడిలో మిగతా మిత్రులకు చెప్పాడు. రక్షిత్ ఏం చెప్పి ఉంటాడో ఆలోచించి చెప్పండి.***

పై అభ్యాసాలు గమనించారు కదా! వీటి స్వభావాన్ని తెల్పండి.

స్వభావం :– 'ప్రశంస' అభ్యాసాలు కింది స్వభావాన్ని కలిగి ఉండడం గమనించవచ్చు.

- దయ / సానుభూతి చూపడాన్ని పెంపొందించేలా ఉండడం.
- ఇతరుల గొప్పదనాన్ని ప్రశంసించేలా, అభినందించేలా ఉండడం.
- ఇతరులకు సహాయం చేయడాన్ని ప్రేరేపించేలా ఉండడం.
- ఇతరుల సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలను గౌరవించేలా ఉండడం.
- అందరూ సమానమనే భావనను కల్గించేలా ఉండడం.
- ప్రకృతిని ప్రేమించడం – పరిరక్షించడం వంటి లక్షణాలను పెంచేలా ఉండడం.
- విలువలు పెంపొందించేలా ఉండడం.

© SCERT not to be republished

ఈ సామర్థ్యాన్ని తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?

- దీన్ని ముందు ఇంటిపనిగా ఇవ్వాలి.
- దీన్ని పూర్తిచేసిన తర్వాత పునశ్చరణలో భాగంగా పిల్లల్ని ప్రశంస ప్రశ్నపై మాట్లాడించాలి / ప్రదర్శింపజేయాలి.
- ప్రతి విద్యార్థిని ప్రశ్నించాలి.
- పిల్లల సమాధానాలను క్రోడీకరించి ముగింపు ఇవ్వాలి.
- వ్యక్తిగతంగా రాయమన్న వాటిని రాయించాలి.
- పిల్లలు రాసిన ప్రశంసకు సంబంధించిన అంశాలతో పుస్తక సంకలనం తయారుచేయాలి.
- ఇలా రూపొందించిన పుస్తక సంకలనాన్ని తరగతిలో ప్రదర్శించాలి. ప్రతి పాఠానికి ఒక సంకలనం తరగతిలో అందుబాటులో ఉండాలి.

7. భాషను గురించి తెలుసుకుందాం :

తమ పరిసరాలలో అర్థవంతమైన సందర్భోచిత సన్నివేశాలలో పాల్గొనడం ద్వారా తమకున్న సామర్థ్యాన్ని వినియోగించుకొని, పిల్లలందరూ భాషను అత్యంత సహజంగా సులువుగా పొందుతున్నారు. అందుకే పాఠశాలకు రాక ముందే పిల్లలు తమ పరిసరాల్లోని భాషను ఎంతో సులువుగా గ్రహించి సందర్భోచితంగా వినియోగిస్తున్నారు.

పాఠశాలలో భాష నేర్పడంలో ఉద్దేశం పిల్లవాడు కొత్తగా ఆలోచించగలగాలి. వాటిని క్రమబద్ధంగా వ్యక్తీకరించగలగాలి. సృజనాత్మకంగా చెప్పగలగాలి. రాయగలగాలి. ఈ సామర్థ్యం ద్వారా విద్యార్థులలో భాషా భాగాలు, కాలాలు, విరామ చిహ్నాలను ఉపయోగించగలిగేలా, కాలాలకు అనుగుణంగా క్రియలను గుర్తించి ఉపయోగించగలిగేలా చేయాలి. అందుకు పిల్లల మెదడు వాటిని స్వయంగానే సూత్రీకరించుకొంటుంది. దీన్ని తరగతిగదిలో బలోపేతం చేయడానికి అభ్యాసం చేయించాలి.

పాఠ్యపుస్తకంలో 'భాషను గురించి తెలుసుకుందాం' సామర్థ్యానికి సంబంధించిన అభ్యాసాలను పరిశీలించండి, చర్చించండి.

- *కింది పేరాను చదవండి (. ,) గుర్తులను సరైనచోట గుర్తించండి.*
- *వాక్యాలను చదవండి. అవి ఏ కాలాన్ని తెలియజేస్తాయో రాయండి.*
- *వాక్యాలను చదవండి. వాటిలోని క్రియా పదాలను పట్టికగా రాయండి.*
- *అసమాపక, సమాపక క్రియా పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.*
- *పట్టికలోని పదాల ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి. అవి ఏ కాలానికి చెందినవో రాయండి.*
- *క్రియాపదాల ఆధారంగా సంయుక్త వాక్యాలు రాయండి.*
- *కింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి. వాటిలోని విభక్తులను గుర్తించి గీతగీయండి.*

పై అంశాల స్వభావాన్ని విశ్లేషించండి.

స్వభావం:- భాషను గురించి తెల్సుకొందాం అభ్యాసాల స్వభావాన్ని కింది విధంగా అర్థంచేసుకోవచ్చు.

- వ్యాకరణ నియమాలను సొంతంగా గ్రహించేలా ఉండడం.
- ఉదాహరణలు సొంతంగా చెప్పేలా ఉండడం.
- సులభంగా అర్థంచేసుకొనేలా ఉండడం.

తరగతి గదిలో ఎలా నిర్వహించాలి?

- "భాషను గురించి తెలుసుకుందాం" అభ్యాసాలను పూర్తి తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి.
- అభ్యాసంలోని అంశాన్ని పిల్లలతో చర్చిస్తూ అవగాహన చేయించాలి.
- ఉదాహరణలను పిల్లలతో చెప్పించాలి. ఉదాహరణలద్వారా సూత్రాన్ని గ్రహించేలా / అర్థం చేసుకొనేలా చేయాలి.
- పిల్లలను జట్లలో కూర్చోమని నేర్చుకున్న భాషాంశాలపై ఉదాహరణలు రాయించాలి.
- పిల్లలతో ప్రదర్శింపజేయాలి.
- పిల్లలు చెప్పిన ఉదాహరణలను నల్లబల్లపై రాయాలి. వ్యక్తిగత నోటుపుస్తకాల్లో రాయించాలి.
- వీటిని అర్థంచేయించడానికి మొదటి 45 నిమిషాల సమయాన్ని వినియోగించాలి. తర్వాత 45 నిమిషాలలో వీటని పిల్లలతో వ్యక్తిగతంగా రాయమనాలి.

8. ప్రాజెక్టుపని :

భాష భావవినిమయ సాధనం. దీనితోపాటు సృజనాత్మకతను, కల్పనాశక్తిని, మానవ సంబంధాలు పెంపొందించే అద్భుతమైన సాధనం కూడా! పిల్లల్లో ఆలోచింపజేసే శక్తిని వికసింపజేసి, వారిఆలోచనలను వ్యక్తపరచడానికి భాషాబోధన తరగతి గదులు తోడ్పడాలి. ఇందుకోసం ఇంతకు ముందు చర్చించిన సామర్థ్యాలకు చెందిన అభ్యాసాలు తోడ్పడినప్పటికీనీ వీటిని సందర్భోచితంగా, అవసరం మేరకు సమ్మిళిత పరిచి వినియోగించే సామర్థ్యం పిల్లల్లో పెంపొందించాలి. అట్లే భాష వివిధ సబ్జెక్టుల అభ్యసనాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. భాషపైన పట్టుకల్గిన పిల్లలే ఇతర సబ్జెక్టులను సులభంగా నేర్చుకోగల్గుతారు. తాము నేర్చుకున్న వాటిని భాష ద్వారానే వ్యక్తంచేయగల్గుతారు. ఈ అంశాలను సాకారం చేయడానికి తోడ్పడేవే భాషా ప్రాజెక్టు పనులు. నూతన తెలుగు వాచకాల్లో ప్రతి పాఠానికి ఒక ప్రాజెక్టు పనిని ఇచ్చారు. వీటి స్వభావాన్ని నిర్వహించే విధానాన్ని గురించి చర్చిద్దాం.

- ***4,5 తరగతుల పాఠ్యపుస్తకాలలోని ప్రాజెక్టు పనుల జాబితా రాయండి.***
- *వీటి స్వభావాన్ని తెలుపండి.*
- *వీటిని ఎలా నిర్వహించాలి?*

పాఠ్యపుస్తకంలో కొన్ని ప్రాజెక్టు పనులను పరిశీలించండి.

- *వర్షానికి సంబంధించిన గేయాలు, చిత్రాలు సేకరించండి. వాటి గురించి రాయండి.*
- *హాస్యకథలను సేకరించండి. మీకునచ్చిన కథనురాసి తరగతిలో ప్రదర్శించండి.*
- *వార్తాపత్రికలు, పేపర్లను, చార్ట్‌లను ఉపయోగించి కాగితపు సంచులు తయారుచేయండి. తయారుచేసిన విధానాన్ని వివరించండి.*
- *ఇతర మతాలకు చెందిన ఒక పండగ గొప్పతనాన్ని గురించి తెల్సుకోండి. దాన్ని వివరించండి.*
- *వేమన, సుమతీ, పద్యాలు సేకరించండి. పాడి వినిపించండి.*
- *పాఠశాల గ్రంథాలయంలోని పుస్తకాలు చదవండి. వాటిలో ఎలుక, పిల్లి వీటికి సంబంధించిన కథలు చదవండి. వాటి గురించి డైరీలో రాయండి. చెప్పండి.*
- *"పచ్చని చెట్లు ప్రగతికి మెట్లు"*
  "నేటి మొక్కే రేపటి చెట్టు" వంటి నినాదాలు సేకరించండి, ప్రదర్శించండి.
- *ప్రకృతికి సంబంధించిన గేయాలు, పాటలు, కథలు సేకరించి చదవండి. వాటి గురించి చెప్పండి.*
- *బొమ్మలు, వస్తువులు తయారు చేసేవారు ఏమేం తయారుచేస్తారు? ఎలా తయారుచేస్తారు? తెల్సుకొని రాయండి.*

© SCERT not to be republished

- *దేశభక్తి గేయాన్ని / పాటను, స్వాతంత్ర్యంకోసం పాటుపడిన వారి చిత్రాలు సేకరించండి. వారి గురించి రాసి ప్రదర్శించండి.*
- *పండుగ / నూతన సంవత్సరం / జన్మదినం ఇలా వివిధ సందర్భాలకు చెందిన గ్రీటింగు కార్డులను సేకరించండి. ఆయా సందర్భాలలో శుభాకాంక్షలు ఎలా తెలియజేస్తారో పట్టిక రాయండి.*
- *మన రాష్ట్రంలోని లేదా మీ జిల్లాలోని వివిధ దర్శనీయ స్థలాల చిత్రాలు సేకరించండి. చార్టుపై ప్రదర్శించండి.*
- *వివిధ కార్యక్రమాలలో ఆహారపదార్థాలు ఏ విధంగా వృథా అవుతున్నాయో పరిశీలించండి. దీనివల్ల జరిగే నష్టాల గురించి తెలుసుకొని రాసి ప్రదర్శించండి.*
- *వివిధ దేశాలకు చెందిన జెండాలు సేకరించండి. వీటి మధ్య పోలికలతో పట్టికను తయారుచేయండి.*

పై ప్రశ్నలను విశ్లేషించండి. ప్రాజెక్టు పనుల స్వభావాన్ని తెలుపండి.

స్వభావం:- పై ప్రశ్నలను విశ్లేషిస్తే ప్రాజెక్టు పనుల స్వభావాన్ని కింది విధంగా మనం అర్థంచేసుకోవచ్చు.

- ప్రాజెక్టు పనులు వివిధ కృత్యాల సమాహారం.
- ప్రాజెక్టు పనులు వివిధ సామర్థ్యాల సమాహారం కూడా.
- పరిశీలించడం, సేకరించడం, అన్వేషించడం, నమోదుచేయడం, విశ్లేషించడం, నిర్ధారించడం వంటి కృత్యాలతో కూడి ప్రాజెక్టు పనులున్నాయి.
- వినడం, మాట్లాడడం, చదవడం, రాయడం, వంటి భాషానైపుణ్యాలతో కూడి ప్రాజెక్టు పనులుంటాయి.
- పాఠ్యపుస్తకాల పరిధిని దాటి పరిసరాల ద్వారా, అదనపు పఠన సామగ్రి అనగా బాలసాహిత్యం, వార్తాపత్రికలు మొదలగు వాటిని చదవడానికి ప్రోత్సహించేలా ప్రాజెక్టు పనులున్నాయి.
- స్వతంత్ర్య పాఠకులుగా ఎదగడానికి, భాషాభిరుచిని, పఠనాభిలాషను పెంపొందించడానికి తోడ్పడతాయి.
- తెలుసుకొన్న వాటిని, చదివిన వాటిని క్రమపద్ధతిలో సొంతంగా రాయడానికి తోడ్పడతాయి.
- పిల్లలు నివేదికలు తయారుచేయడం, పట్టికల రూపంలో సమాచారాన్ని ప్రదర్శించడం వంటి సామర్థ్యాలు వృద్ధి చెందుతాయి.
- తోటి వారితో కలిసి పనిచేసేలా, ఒకరికొకరు సహకరించుకునేలా తోటి వారి నుండి నేర్చుకునేలా దోహదపడతాయి.
- ఇతర సబ్జెక్టులకు సంబంధించిన అవగాహనను పెంపొందించడానికి తోడ్పడతాయి.

ప్రాజెక్టుపనులను ఎలా నిర్వహించాలి?

- ప్రాజెక్టు పనులను ఇంటి పనిగా ఇవ్వాలి.
- పాఠం పూర్తయిన రోజు అనగా ఐదవ రోజు ఇంటి పనిగా ఇవ్వాలి.
- ఇంటి పనిగా ఇచ్చే ముందు పిల్లలకు ఏం చేయాలి? ఎలా చేయాలో సూచనలిచ్చి అర్థం చేయించాలి.
- ప్రాజెక్టు పని కాఠిన్యతా స్థాయిని బట్టి వ్యక్తిగతంగా లేదా జట్టుపనిగా ఇవ్వాలి.
- జట్టు పనులుగా ఇచ్చినప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టు పనిని పూర్తి చేయడానికి జట్టులోని సభ్యులు ఎవరెవరు ఏమేం చేయాలో స్పష్టంగా చెప్పాలి.
- ప్రాజెక్టుపనిని పూర్తిచేసిన తర్వాత 8వ రోజు పునశ్చరణ సమయంలో పిల్లలతో ప్రదర్శింపజేయాలి.
- అయితే దీని ప్రదర్శనకంటే ముందు మధ్య మధ్యలో పిల్లలను అడిగి తెల్సుకోవాలి.
- పిల్లలు ప్రాజెక్టు పనులను ప్రదర్శించేటప్పుడు దోషాలుంటే సవరించాలి. అవసరమైన సలహాలు, సూచనలు అందించాలి.
- పిల్లలతో ప్రదర్శన చేయించిన రోజునాడే తదుపరి 45 నిమిషాల సమయంలో ప్రాజెక్టుపని గురించి నివేదిక

© SCERT not to be republished

రాయించాలి.

- ఈ నివేదికలో తాము ఏమేమి చేశారో అనగా ఏం చదివారు? ఎవరిని కలిసారు? ఏం అడిగారు? ఈ ప్రాజెక్టుపని ద్వారా వాళ్ళు ఏం తెల్సుకున్నారు? వంటి వివరాలతో నివేదికను రాయించాలి.
- ఇలా రాసిన నివేదికలను పిల్లల పోర్టు ఫోలియోల రూపంలో భద్రపరచాలి. లేదా పుస్తక సంకలనం లాగా తయారుచేసి తరగతిగదిలో ప్రదర్శించాలి.

9. నేనివి చేయగలనా?

పాఠ్యపుస్తకాలు పిల్లలు నేర్చుకోవడానికి తోడ్పడే సాధనం. తమ పిల్లలు ఏం నేర్చుకుంటున్నారు? ఎంతవరకు నేర్చుకుంటున్నారు? అని తల్లిదండ్రులు తెల్సుకోవడానికి ఉపయోగపడే సాధనం కూడా! సాధారణంగా ఒక పాఠం పూర్తయిందా లేదా అనే విషయం తల్లిదండ్రులకు తెలుస్తుంది. పిల్లలైనా చెప్పగల్గుతారు. అయితే ఇటు పిల్లలకు అటు వారి తల్లిదండ్రులకు ఒక పాఠం పూర్తయిన పిదప ఏం నేర్చుకున్నారు? అని తెల్సుకునే అవకాశం గత వాచకాల్లో లేదు. ఎందుకు బోధిస్తున్నారో ఉపాధ్యాయులకు మాత్రం తెల్సి ఉంటుంది. తాము అనుకున్న ఈ లక్ష్యాలు తరగతిలో ఎంత శాతం మంది చేయగలరు? అనే అంశంపై సాధారణంగా దృష్టిపెట్టడం చాలా అరుదుగా జరుగుతుంది. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పిల్లలు ఒక పాఠం పూర్తయిన పిదప తామేమి నేర్చుకున్నారో తమనుతాము స్వంతంగా అంచనా వేసుకోవడానికి అనగా స్వీయమూల్యాంకనం చేసుకోవడానికి వీలుగా భాషా సామర్థ్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని **'నేనివి చేయగలనా?'** అభ్యాసాలు రూపొందించారు. దీని ఆధారంగా ఉపాధ్యాయులుకూడా సామర్థ్యాల వారీగా పిల్లల స్థాయిని అంచనా వేయడానికి అవకాశం లభిస్తుంది. అట్లే తల్లిదండ్రులకు కూడా బోధించిన పాఠం ద్వారా తమ పిల్లలు ఏ సామర్థ్యాలు పొందారో తెల్సుకోవడం సాధ్యమవుతుంది.

వీటిని ఎలా నిర్వహించాలి?

- నేనివి చేయగలనా? లోని ఒక్కొక్క వాక్యాన్ని తరగతిలో చదివి వినిపించాలి.
- పిల్లలు వాటిని చేయగల్గితే ఔను వద్ద, చేయలేకుంటే కాదు వద్ద '✓' గుర్తును పెట్టమనాలి.
- తరువాత ఒక్కొక్క అంశాన్ని ఎంత మంది '✓' పెట్టారో చేతులెత్తమనాలి.
- చేతులెత్తినవారి సంఖ్యను లెక్కించాలి. ఒక అంశంలో 80% కంటె తక్కువ మంది చేతులెత్తితే దానిపై పునరభ్యాసం కల్పించాలి.

ముగింపు :

పాఠ్యపుస్తకంలో అభ్యాసాలు చాలా కీలకమైనవి. వీటి సాధన అత్యవసరమని గుర్తించాలి. వీటిపై అభ్యాసం కల్పించడం ద్వారానే పిల్లల్లో భాషాపరంగా ఆశించిన సామర్థ్యాలను సాధించగలం. ఏ పాఠం బోధించినా ఆ పాఠానికి కేటాయించిన పీరియడ్లలో ఎక్కువ భాగం సుమారు 70శాతం సమయాన్ని అభ్యాసాలకు కేటాయించాలి. అప్పుడే భాషా లక్ష్యాలు నెరవేరుతాయి.

© SCERT not to be republished